

Cultureel centrum 't Perron Heeze

't Perron een maatschappelijke onderneming met een plan

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Cultureel Centrum 't Perron Heeze. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit plan is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Cultureel Centrum 't Perron.

Inhoud

Begripsvorming.....	3
Het Plan.....	3
Doelen, missie en visie.....	4
Beïnvloedende ontwikkelingen.....	4
Doelen en inzet.....	4
Waardepropositie.....	5
Risicobeheer / Financiële planning.....	6
Toelichting risicobeheer.....	7
Kernactiviteiten.....	8
Stakeholders.....	8
Meting en evaluatie.....	8
Marketing en communicatie.....	8

Begripsvorming

In het accommodatiebeleid wordt het dorps huis beschreven als: “dé centrale ontmoetingsplek voor inwoners. Het dorps huis richt zich op het brede welzijn van de inwoners en is een sociaal maatschappelijke onderneming”.

Voor de begripsvorming is het belangrijk om vast te stellen wat wordt verstaan onder maatschappelijke onderneming. Een maatschappelijke onderneming wordt algemeen gezien als een onderneming (bedrijfsmodel) waarin sociale, maatschappelijke (en/of ecologische) doelen centraal staan en waar niet aan winstmaximalisatie wordt gedaan.

Nu de gemeente heeft vastgesteld dat 't Perron een maatschappelijke onderneming is, kan worden gesteld daar ook een maatschappelijk ondernemingsplan (MO) bij hoort. Zo'n plan kan worden uitgewerkt op basis van het eerdere ondernemingsplan dat door 't Perron met de gemeente werd gedeeld.

Dit MO helpt om doelen, missie en visie van 't Perron, helder te communiceren. Daarbij zullen de risico's die een maatschappelijke onderneming zoals 't Perron loopt wat worden uitgediept¹.

Het Plan

Vóór een verdere uitwerking is het goed om stil te staan bij de uitgangspunten van een MO.

1. Doelen, missie en visie	creëren van sociale, maatschappelijke waarde
2. Waardepropositie	maatschappelijk welzijn, winst is secundair
3. Risicobeheer	identificatie van potentiële risico's
4. Financiële planning	inkomstenbronnen, kostenstructuur, begroting prognoses
5. Kernactiviteiten	activiteiten die bijdragen aan maatschappelijke doelen
6. Stakeholders	breed scala aan belanghebbenden
7. Meting en evaluatie	wat is de sociale maatschappelijke impact
8. Marketing en communicatie	bewustwording, betrokkenheid en het stimuleren van steun voor de missie

Aan de hand van voorgaande punten wordt invulling gegeven aan het MO voor 't Perron.

¹ Met behulp van Business Continuity Management en het Business Model Canvas

Doelen, missie en visie

Beïnvloedende ontwikkelingen

Sociale structuren in onze gemeente werden vroeger in belangrijke mate bepaald door het verenigingsleven. Dat is nu anders. Het aantal verenigingen en de omvang ervan loopt terug door vergrijzing, bevolkingsafname en individualisering. Ouderen blijven langer alleen wonen en worden ouder, jongeren doen andere dingen (elders) en/of trekken weg. Werkende mensen en vooral jonge ouders hebben volle agenda's. Mensen gaan op latere leeftijd met pensioen. Wie geen auto (meer) rijdt, heeft een beperkte actieradius. Vergrijzing, bevolkingsafname en individualisering maken dat verenigingen krimpen.

Wanneer 't Perron zich te eenzijdig richt op het verenigingsleven ontstaat druk op de exploitatie. Met deze omstandigheden dient rekening gehouden bij de vaststelling van doelen, missie en visie. De doelstelling van 't Perron is om een levendig en toegankelijk sociaal-cultureel centrum te zijn waar alle inwoners van Heeze en omliggende gebieden samen kunnen komen. Specifieke doelstellingen van 't Perron zijn onder andere:

- a. Bevorderen sociale cohesie: door een breed scala aan activiteiten en evenementen te organiseren en/of te faciliteren, wil 't Perron mensen van verschillende leeftijden en achtergronden samenbrengen en het gemeenschapsgevoel versterken.
- b. Culturele verrijking: 't Perron streeft ernaar om culturele programma's aan te bieden die bijdragen aan de artistieke en culturele ontwikkeling van de gemeenschap (al dan niet zelf georganiseerd).
- c. Educatieve activiteiten: 't Perron biedt aan of faciliteert educatieve workshops, lezingen en cursussen om kennis en vaardigheden van inwoners te vergroten.
- d. Toegankelijkheid: 't Perron wil een inclusieve omgeving bieden waar iedereen zich welkom voelt, ongeacht leeftijd, achtergrond of interesse en ook als het gaat om fysieke beperkingen.
- e. Ondersteuning van lokale initiatieven: 't Perron werkt samen met lokale organisaties en verenigingen om gemeenschapsprojecten te ondersteunen en te faciliteren.

Deze doelstellingen helpen 't Perron om een positieve impact te hebben op de gemeenschap en om een plek te bieden waar mensen kunnen leren, groeien en genieten.

Doelen en inzet

't Perron wil een inclusieve en gastvrije ruimte bieden waar gemeenschap, cultuur en educatie samenkomen om sociale cohesie en welzijn te bevorderen. We streven ernaar om een levendige en bruisende gemeenschap te creëren door samen te werken met verschillende maatschappelijke organisaties. 't Perron streeft ernaar om het kloppende hart te zijn van de gemeenschap, waar alle inwoners zich thuis voelen en actief kunnen bijdragen aan een levendige en veerkrachtige samenleving. 't Perron huurt een multifunctioneel gebouw dat door een groot aantal verenigingen en organisaties wordt gebruikt en waar culturele uitjes voor jong en oud worden geboden. 't Perron heeft als doel om een positieve impact te maken op de samenleving.

't Perron streeft ernaar een cruciale rol te spelen in het bevorderen van sociale cohesie binnen Heeze en zet daarvoor het volgende in.

- a. De foyer (gemeenschappelijke ruimte) is ingericht om een warme en gezellige plek te zijn waar mensen uit verschillende leeftijdsgroepen en achtergronden elkaar kunnen ontmoeten, zonder verdere verplichtingen. Hiermee levert 't Perron een bijdrage aan het voorkomen van vereenzaming en sociale uitsluiting in onze gemeente.

- b. Zowel het faciliteren als het zelf organiseren van activiteiten en evenementen moedigt inwoners aan om samen te komen en interactie aan te gaan.
- c. Doordat de bibliotheek en Cordaad (gedeeltelijk) gevestigd zijn binnen de muren van 't Perron biedt dit een centraal punt voor ondersteuning van dorpsgenoten. Hierbij kan gedacht worden aan o.a. Taalmaatje/Taal café (Cordaad) en Taalhuis en Informatiepunt Digitale Overheid (bibliotheek).
- d. 't Perron biedt mogelijkheden voor mensen om vrijwilligerswerk te doen, wat op zijn beurt hun betrokkenheid bij de gemeenschap vergroot. Hierbij kan wel opgemerkt worden dat het vinden van vrijwilligers in deze tijd steeds moeilijker wordt. Dit punt werd door voormalig wethouder de Bruijn in 2021 bij het vaststellen door de raad van het huidige accommodatiebeleid al onderkend².

Wanneer het voorgaande wordt getoetst aan de 5 o's van het accommodatiebeleid (ontwikkelen, ontplooiën, ontspannen, ontmoeten en ondernemen) kan geconcludeerd worden dat deze o's in meer of mindere mate door 't Perron worden gerealiseerd.

Kortom, 't Perron draagt bij aan het creëren van een hechtere en meer verbonden gemeenschap door mensen samen te brengen en een breed scala aan activiteiten en ondersteuningsmogelijkheden te bieden.

Waardepropositie

Onze medewerkers zorgen ervoor dat 't Perron een veilige plaats is voor ontmoeten, ontplooiing en vorming. 't Perron is een laagdrempelige, gastvrije ontmoetingsplek, waar iedere inwoner van onze gemeente zich elk bezoek welkom kan voelen. Er is nadrukkelijk geen verplichting tot het nuttigen van een consumptie: de (maatschappelijke) gastvrijheid staat voorop. Dit wordt onder andere benadrukt door het gratis aanbieden van high-speed internet en het feit dat 't Perron met de sanitaire voorzieningen is opgenomen in de app HogeNood.

Dat gastvrijheid hoog in het vaandel staat kan daarnaast nog worden geïllustreerd door voorbeelden uit de praktijk; zoals de volgende drie.

- a. Meerdere ouderen (alleenstaanden) komen met regelmaat (en sommigen dagelijks), naar 't Perron om daar een of meer kranten te lezen. Wanneer we met een dorpsgenoot uit deze groep een gesprek aangaan blijkt dat ze op deze manier nog contact heeft met leeftijdgenoten (en jongeren) en dat een abonnement op de krant te duur is geworden. Met de bezoeken aan 't Perron blijft ze toch op de hoogte van het (plaatselijke) nieuws.
- b. Een spontaan initiatief van enkele dames heeft geleid tot handwerk bijeenkomsten in de foyer op de dinsdagmorgen. De oorspronkelijke groep groeit en we zien dat sommige alleenstaanden zich aansluiten voor een gesprek. Zichtbare aanwezigheid van de initiatiefnemers maakt nieuwsgierig en nodigt uit.
- c. Verschillende keren merken we dat studenten 't Perron als werkplek gebruiken om aan hun scripties te werken.

Dit zijn enkele voorbeelden van de activiteiten die in 't Perron in de openbare ruimte (de foyer) plaatsvinden en waarvan we kunnen zeggen dat die economisch niet rendabel zijn maar in onze ogen van onbetaalbaar maatschappelijk belang.

² Zie B&W advies en verslag raadsvergadering 18 oktober 2021.

Risicobeheer / Financiële planning

Ondernemen en risico's gaan hand in hand, elk jaar is anders. Ook voor 't Perron zijn er elk jaar weer andere uitdagingen. Door de vele onzekerheden waar 't Perron als maatschappelijke onderneming mee te maken krijgt, is het elk jaar weer hard werken voor medewerkers en vrijwilligers om de zaken rond te krijgen. Inkijk in die risico's levert het volgende beeld.

- a. Lokale overheid: beleidsconsistentie en lange doorlooptijd besluitvorming
 - Sinds 2021 wordt door de gemeente gesproken over aankoop van het gebouw. Hoe lang is het nog wachten voor er duidelijkheid is?
 - Wat betekent verkoop van de WKO-installatie door woCom voor de energiekosten?
 - Komen er zonnepanelen met thuisbatterij of toch niet?
 - Wat er gaat veranderen in ondersteuning en subsidies (pilot huur om niet)?
 - Wat gaat het centrumplan met daarbij het Sint Maartenshuis betekenen voor de positie van 't Perron: een concurrent of ontstaan nieuwe vormen van samenwerken etc.?
 - Hoelang blijven de afspraken met de gemeente geldig?
- b. Financiële risico's
 - Gedeeltelijke afhankelijkheid van subsidies
 - Exploitatiekosten
 - Naheffingen WKO
 - Beperkte financiële reserves
 - Verminderde inkomsten (verhuur en horeca)
 - Oneigenlijke concurrentie
- c. Algemene risico's
 - Vrijwilligers tekort
 - Wettelijke regulering
 - Wispelturige overheid
- d. Culturele instellingen om ons heen
 - Subsidie Weeffabriek 2024 € 479.499,=
 - Cultuur centrum Deurne standaard jaarsubsidie € 378.000,=
 - Subsidie Bibliotheek Dommeldal € 322.222,= (Heeze-Leende-Sterksel)

Voor de financiële planning en prognose verwijzen wij graag naar het jaarplan 2024-2025 dat tijdens de subsidieaanvraag 2025 is ingediend. Bij de subsidieaanvraag 2026 kan, mits er duidelijkheid is over een aantal financiële aspecten, een meer accurate financiële planning voor 2026 en prognose voor de aankomende jaren opgesteld worden.

Toelichting risicobeheer

Toelichting risico

Afhankelijkheid van subsidies

Zoals aangegeven in het accommodatiebeleid en de studie Dorpshuizen in Heeze-Leende is het voor deze dorps huizen onmogelijk om een sluitende begroting te hebben zonder aanvullende subsidies.

Exploitatiekosten

Hieronder worden onder andere verstaan de huurpenningen voor het gebouw, de energiekosten, verzekeringen (personeel en gebouw) en salariskosten.

Naheffing WKO

Naast de reguliere energiekosten wordt 't Perron elk jaar geconfronteerd met een forse naheffing. Ook na herhaalde verzoeken is woCom niet in staat om duidelijkheid te verschaffen over de naheffingen. Indicatie van de omvang: over 2022: € 21.000 over 2023: € 30.000 en over 2024 ?

Beperkte financiële reserves

Om continuïteit van 't Perron te borgen heeft het bestuur, in samenspraak met de wethouder van financiën, vastgesteld dat de reserve minimaal een kwart van vaste kosten dient te bedragen.

Verminderde inkomsten

Gezien de maatschappelijk functie is prijsstelling een van de meest complexe zaken bij 't Perron. Door langlopende huurcontracten is het juridisch haast onmogelijk deze open te breken.

Oneigenlijke concurrentie

De gemeente richt zich in het accommodatiebeleid op het tegengaan van en het afbouwen van versnippering van activiteiten over verschillende (vereniging) accommodaties of -kantines.

Vrijwilligers tekort

Landelijk is meer dan 60% van de vrijwilligers door de coronacrisis tijdelijk of helemaal met hun vrijwilligerswerk gestopt⁴. Daarnaast blijkt dat meer dan 95% van de vrijwilligers die worden benaderd of die zich aanmelden, een financiële vergoeding wensen voor hun geleverde diensten.

Mitigeren risico

Om continuïteit van 't Perron te borgen kan besloten worden om activiteiten af te bouwen en/of tot gedeeltelijke sluiting over te gaan.

In 2025 is het mogelijk om de huurpenningen en gebouw gebonden kosten van de gemeente terug te krijgen³. En vanaf 2026? Beperken van personeelskosten met als gevolg afbouwen van niet rendabele (maatschappelijke) activiteiten?

De naheffingen zorgen elk jaar voor verminderde reserves. Installatie van zonnepanelen kan voor verminderde energiekosten zorgen.

Bij te lage reserves kan besloten worden om activiteiten af te bouwen en/of tot gedeeltelijk ontslag van de medewerkers over te gaan.

Jaarlijks wordt de haalbaarheid van prijsverhogingen (prijselasticiteit) mede bekeken op basis van onderzoek door Horeca Nederland. Als het nodig of wenselijk is, worden prijzen, met zo klein mogelijke stappen verhoogd.

De gemeente zou de dorps huizen kunnen ondersteunen een vergunningenbeleid gericht op de uitgangspunten van het accommodatiebeleid en handhaving daarvan en met actieve verwijzing naar de dorps huizen.

Blijven zoeken naar nieuwe vrijwilligers, onderzoeken wat een vrijwilligersvergoeding voor invloed heeft op de exploitatierekening. In het uiterste geval moet besloten worden om initiatieven af te bouwen die alleen of maar net met inzet van vrijwilligers rendabel zijn.

³ Zie aangenomen raadsvoorstel 10 december 2024 Inzet aanvullende middelen ondersteuning dorps huizen 2025-2027

⁴ Zie website NOV Nederlandse Organisatie Vrijwilligers (<https://vrijwilligerswerk.nl/default.aspx>) en B&W advies en verslag raadsvergadering 18 oktober 2021

Kernactiviteiten

De kernactiviteit van 't Perron is de verhuur van zalen en het faciliteren van sociaal cultureel maatschappelijke activiteiten. Voor deze sociaal culturele en maatschappelijke activiteiten is er geen subsidie beschikbaar dus moeten deze kostendekkend worden georganiseerd. Horeca is een activiteit die de exploitatie van 't Perron ondersteunt. De activiteiten kunnen we globaal in 3 delen splitsen.

- a. Culturele activiteiten: voorstellingen, filmavonden, tentoonstellingen
- b. Educatieve programma's: samenwerking met bibliotheek en Cordaad
- c. Gemeenschapsinitiatieven of gemeentelijke initiatieven: samenwerking met lokale organisaties en het faciliteren van gemeenschapsprojecten.

Stakeholders

Een stakeholder is iemand die een belang heeft bij het functioneren van de organisatie. Meer specifiek zijn dat de mensen die op een gegeven moment invloed uitoefenen op of worden beïnvloed door het functioneren van de organisatie. 't Perron heeft een scala aan stakeholders (belanghebbenden), hieronder verstaan we:

- de inwoners van onze gemeente;
- de verenigingen en organisaties die onze producten en diensten afnemen⁵;
- onze medewerkers en vrijwilligers;
- leveranciers.

Meting en evaluatie

Succes van 't Perron kan gemeten worden aan de hand van sociale impact en gemeenschapsvoordelen die 't Perron biedt aan de inwoners van Heeze. Daarbij wordt gekeken naar de terugkeerratio van bezoekers en daarnaast wordt regelmatig door medewerkers en bestuursleden een praatje gemaakt met de bezoekers om erachter te komen wat mogelijke verbeterpunten of suggesties zijn. De positieve feedback die we meestal ontvangen in deze gesprekken overtuigt 't Perron ervan op de goede weg bezig te zijn. Met vaste gebruikers wordt overigens regelmatig in een wat formelere setting overgelegd.

Marketing en communicatie

Zoals bekend is marketing en communicatie van cruciaal belang om met (potentiële) bezoekers in contact te komen. Multichannel inzet helpt om de verschillende doelgroepen/leeftijden te bereiken. Om dit te realiseren is 't Perron online aanwezig (Facebook en andere social media), is er een maandelijkse nieuwsbrief (e-mail) en wordt gebruik gemaakt van traditionele (nieuws)media.

't Perron mag zich gelukkig prijzen met een aantal betrokken jonge stagairs die dit vormgegeven. Via de website en verschillende social mediakanalen kreeg 't Perron een meer actuele en actieve uitstraling. De reels met daarin aankondigingen van onze programmering en activiteiten worden goed gestreamd (gemiddeld 4000+ keer) en ook het aantal volgers op deze kanalen is door hun inspanningen omhooggegaan. Het design van het programmabladd en de menu kaart wordt ook door deze vrijwilligers gerealiseerd.

⁵ Globaal overzicht verenigingen/organisaties: Heezer Komedie, Lanara, NAT, KBO, Maak Rimpels, Eetpunt, Fanfare, Opgewekt Heeze-Leende, HSL-net, Overslag, Atelier 7S, Modeltekenen, Heezer Vocal Ensemble, Inventieleke, Bibliotheek Dommeldal, Brabantsedag, de Berkenschutse, Muziekschool Rick, Cordaad, Het Bestekje, De Heibessums, Gemeente Heeze-Leende, Biljartvereniging D'n Toverbal, Sociaal Team, MantelzorgCafe